

ประวัติและผลงานทางวิชาการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉริยา ชูวงศ์เลิศ
Assoc. Prof. Dr.Achariya Choowonglert

ประวัติส่วนตัวและประวัติการทำงาน

1. ประวัติส่วนตัว

- 1.1 ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
- 1.2 ที่อยู่ติดต่อได้ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ต.ท่าโพธิ์ อ.เมือง จ.พิษณุโลก โทร. 055-96-1953 (ที่ทำงาน) มือถือ 081-534-8889
Email: achariyach@nu.ac.th

2. ประวัติการศึกษา (เรียงจากสูงสุด)

- 2.1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีที่จบการศึกษา 2556
วุฒิปริญญาที่ได้รับ Ph.D. in Social Science (international program) สาขาวิชา Sociology and Anthropology
วิทยานิพนธ์เรื่อง “*Negotiating Authenticity: Cultural Economy of the Ethnic Tourist Market in White Tai Villages, Northwest Upland of Vietnam*” (Principal advisor: Prof. Dr. Anan Ganjanapan) (ได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2555)
- 2.2 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่จบการศึกษา 2540
วุฒิปริญญาที่ได้รับ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (เกียรตินิยม) สาขาวิชา การจัดการประยุกต์
วิทยานิพนธ์เรื่อง “สมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น”
- 2.3 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่จบการศึกษา 2534 (ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี)
วุฒิปริญญาที่ได้รับ นิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา –

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ประวัติการทำงานด้านบริหาร (ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน)

- 1) หัวหน้าสาขาวิชาพัฒนาสังคม (กุมภาพันธ์ 2549 – มิถุนายน 2550) (ลาออกเพื่อไปเรียนต่อระดับปริญญาเอก)

- 2) รองหัวหน้าภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (1 ธันวาคม 2554 – 30 เมษายน 2557) (หมดวาระ)
- 3) รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิตและส่งเสริมพหุวัฒนธรรม (26 มิถุนายน 2561 – 30 เมษายน 2564) (ลาออกเพื่อไปทำงานวิจัยในฐานะหัวหน้าแผนงานวิจัยที่ได้รับทุนจากสำนักงานวิจัยแห่งชาติ วช.)

3.2 ประวัติการรับทุนฝึกอบรมและ fellowship ไปยังต่างประเทศ (ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน)

- 1) 1 May – 30 September 2011 *PhD Candidate Fellowship*, Department of Anthropology, Faculty of Social Sciences, Université Laval, Quebec City, Quebec, Canada.
- 2) 4 May – 31 July 2009, *Asian Graduate Student Fellow* at the Asia Research Institute (ARI), National University of Singapore (NUS), Singapore
- 3) 5 November 2008 – 5 March 2009, *Vietnamese language and cultural training* at University of Social Sciences and Humanities, Vietnamese National University from November 2008 to March 2009 by the language training grant of SEASREP Foundation
- 4) 20 – 31 October 2008, *The Workshop on Alternative Research Methodologies II* at the University of the Philippines, Diliman, Quezon City, Philippines organized by SEASREP Foundation and SEPHIS (The South-South exchange program for research on the history of development)

ประวัติการรับรางวัล

- ปี 2543 รางวัล *Rural ICT (Information and Communication Technology) Innovation Award* from Development Marketplace Thailand Innovation Day, **จากธนาคารโลก (The World Bank)** โดยได้โล่รางวัลพร้อมเงินทุน 10,000 ดอลลาร์ (450,000 บาท อัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น)
- ปี 2556 รางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นระดับปริญญาเอก จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2555
- ปี 2562 ทุนสนับสนุนนักวิจัยรุ่นกลางจาก สกว. ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น “เมธีวิจัย สกว.” (ชื่อเดิมในขณะนั้น)
- ปี 2564 รางวัลการวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา รางวัลผลงานวิจัยระดับดี จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จากผลงานวิจัยเรื่อง “การต่อรองกับความแตกต่าง: พลวัตของการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนไทยในภาคกลางตอนเหนือของเวียดนาม
- ปี 2564 ได้รับรางวัลบุคลากรดีเด่นและผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่มหาวิทยาลัย (สายวิชาการ) จากมหาวิทยาลัยนเรศวร

ปีงบประมาณ 2564 ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณรางวัลบุคลากรดีเด่น (ด้านการวิจัยระดับชาติ) จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปีงบประมาณ 2565 ได้รับรางวัลการวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา รางวัลผลงานวิจัยระดับดีมาก จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จากผลงานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจนอกระบบในเครือข่ายสังคมข้ามชาติของแรงงานชาวเวียดนามในประเทศไทย” โดยมี Lê Văn Tôn เป็นนักวิจัยร่วม

ปีงบประมาณ 2565 รางวัลเชิดชูเกียรติด้านการวิจัย รางวัลนักวิจัยที่ได้รับงบประมาณด้านการวิจัยสูงสุด ปีงบประมาณ 2564 (อันดับ 3 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง 3 ปี

1. งานวิจัย

1.1 งานวิจัยย้อนหลัง 3 ปี

1.1.1 รายงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว

อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ and Lê Văn Tôn (2564). เศรษฐกิจนอกระบบในเครือข่ายสังคมข้ามชาติของแรงงานชาวเวียดนามในประเทศไทย. กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.).

นฤมล ทับจุมพล และคณะ (2565). เศรษฐกิจดิจิทัลและงานในอนาคต (ภายใต้แผนงาน “อาเซียนในกระแสความพลิกผัน: เศรษฐกิจดิจิทัลและผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต” สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.). (ผู้วิจัยเป็นหัวหน้าประเด็นย่อย “กรณีศึกษาประเทศไทยเวียดนาม”)

ฐานิดา บุญวรรณ, อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ, บุศรินทร์ เลิศชวลิตสกุล, และกุลธิดา ศรีวิเชียร. (2565). บทสำรวจว่าด้วยเรื่องครอบครัว เกษตรกรรม การอพยพย้ายถิ่น และการท่องเที่ยวในวัฒนธรรมดิจิทัล. พิษณุโลก, รายงานการวิจัย เสนอต่อคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ (2565). เทพชายแดน ไม่มีพรมแดน: เรื่องเล่าต่อมายายตาวและพิธีเช่นเมืองกับการสร้างสำนึกเรื่องสถานที่และสิ่งแวดล้อมของคนไทในเวียดนาม. กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (ภายใต้ชุดโครงการวิจัย "เรื่องเล่าในพื้นที่ทางสังคมและอำนาจจากเบื้องล่างของกลุ่มชาติพันธุ์และคนชายขอบ ปีที่ 1").

อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ และคณะ (2565). รายงานแผนงานวิจัย "เรื่องเล่าในพื้นที่ทางสังคมและอำนาจจากเบื้องล่างของกลุ่มชาติพันธุ์และคนชายขอบ ปีที่ 1". กรุงเทพฯ, รายงานแผนงานวิจัย เสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

1.1.2 รายงานการวิจัยที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ (2566). การเมืองวัฒนธรรมในการใช้ภาษาในพิธีกรรมของกลุ่มและเครือข่ายแม่ในสังคมไท ภาคกลางตอนเหนือของเวียดนาม. กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

นวนน้อย ตรีรัตน์ และคณะ (2566). เศรษฐกิจดิจิทัลและงานในอนาคต : การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลของภาคการเงิน (ภายใต้แผนงานวิจัยเรื่อง "อาเซียนในกระแสแห่งความพลิกผัน ระยะที่ 2" สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.). (ผู้วิจัยเป็นหัวหน้าประเด็นย่อย “กรณีศึกษาประเทศเวียดนาม”)

ยุกติ มุกดาวิจิตร และอัจฉริยา ชวงศ์เลิศ (2566). กระบวนการเก็บรักษาเอกสารไทในเวียดนามด้วยระบบดิจิทัล (ปีที่ 1): การคงอยู่ การเก็บรักษา อักษรวิธี มิติทางวัฒนธรรมในระบบภาษา และปฏิบัติการทางภาษา กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัย เสนอต่อศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ (2566). เรื่องเล่าเชิงพิธีกรรมกับการสร้างสัญลักษณ์ในพิธีเช่นเมืองเซียงและถิ่นที่ของคนไทในเวียดนาม (ภายใต้แผนงานวิจัย "เรื่องเล่าในพื้นที่ทางสังคมและอำนาจจากเบื้องล่างของกลุ่มชาติพันธุ์และคนชายขอบ ปีที่ 2"). กรุงเทพฯ, รายงานการวิจัย เสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ (2566). รายงานแผนงานวิจัย "เรื่องเล่าในพื้นที่ทางสังคมและอำนาจจากเบื้องล่างของกลุ่มชาติพันธุ์และคนชายขอบ ปีที่ 2". กรุงเทพฯ, รายงานแผนงานวิจัย เสนอต่อสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

Michaud, J. and S. Turner (2024). Infrastructural violence and ethnic minority livelihoods: Adopting, adapting, or challenging state plans in upland Vietnam and Thailand. Research report will be submitted to Social Sciences and Humanities Research Council of Canada.

1.2 บทความวิจัย

ฐานิดา บุญวรรณ, อัจฉริยา ชวงศ์เลิศ, บุศรินทร์ เลิศขวลิตสกุล และกุลธิดา ศรีวิเชียร (2565). ข้อถกเถียงเรื่องความยั่งยืนทางดิจิทัล: มิติครอบครัวและความสัมพันธ์ เกษตรกรรม การท่องเที่ยว และการอพยพย้ายถิ่น. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(2), 39-72. (TCI 1)

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ, Le Van Ton (2565). จาก "หล่งถายถาน" สู่ไทย: งานศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาเครือช่ายนายหน้าและระเบียบทางสังคมของการจัดส่งแรงงานเวียดนามมายังประเทศไทย. วารสารมานุษยวิทยา, 5(1), 79-127. (TCI 2)

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ (2566). การสื่อสารในพิธีกรรมและอำนาจศีลธรรมของแม่มดในสังคมการเมืองไทในเวียดนาม. วารสารศาสตร์, 16(1), 249-299. (TCI 2)

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ. (2566). เมื่อแม่มดพูด: โครงสร้างของความรู้สึกในคติท้องถิ่นในพิธีจำเจียงของคนไทในเวียดนาม ในบริบทของการแปลงทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นสินค้า. วารสารมานุษยวิทยา, 6(1), 13-64. (TCI 2)

1.3 หนังสือที่เขียนจากงานวิจัย

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ (2564). การเมืองของการเช่น (ผี) เมืองไทในเวียดนาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ และ Lê Văn Tôn (2565). เศรษฐกิจแห่งความหวัง: การสร้างระเบียบทางสังคมนอกระบบของแรงงานชาวเวียดนามในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์

2. ตำรา

-

3. หนังสือ

(Book Chapter)

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ & Ton, Le. Van. (2021). การต่อรองกับอุดมคติที่แสดงอัตลักษณ์ของแรงงานชาวเวียดนามในประเทศไทยในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19. ภัยโควิด วิกฤตโคโรนา: โรคอุบัติใหม่ในมิติสังคม, 123-158. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

อัจฉริยา ชวงค์เลิศ (2022). การศึกษาวัฒนธรรมและวัฒนธรรมศึกษา. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสังคมร่วมสมัย ในบุศรินทร์ เลิศขวลิตสกุล และคณะ (บก.), ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสังคมร่วมสมัย (น. 95-140). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Choowonglert, A. (2022). Writing Tai History and Reviving Rituals in Thanh Hóa, the North-Central Region of Vietnam. In V. Grabowsky (Ed.), Manuscript Cultures and Epigraphy of the Tai World (pp. 357-384). Chiang Mai: Silkworm Books.

Choowonglert, A. (2023). Tai Narrative, Ritual, and Discourses of the Environment in North Central Vietnam. In U. K. Heise & C. P. Pham (Eds.), *Environment and Narrative in Vietnam* (pp. 119-146): Palgrave Macmillan